

ישראל

אשר בק
אתפאר
ישעיה מ"ט ג'

חידון התנ"ך הארצי לנוער תשע"ח

בסיון **70 שנה** למדינת ישראל
בהוקרה ליצחק נבון ז"ל הנשיא החמישי

הממונה על חידוני התנ"ך | **איציק בן-אבי**

רכז החידון | **חננאל מלכה**

מחבר השאלות | **יואב שלוסברג**

עורך החידון | **דורון קדוש**

© כל הזכויות שמורות

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

דבר מנהל מינהל חברה ונוער | מר חגי גרוס

על הפסוק במגילת קהלת "אָדָם אָחַד מְאָלְף מְצָאֵתִי", אומרים במדרש: אלף נכנסים למקרא, מהם מגיעים מאה למְשֻׁנָּה, עשרה לתלמוד, ורק אחד להוראה. במילים פשוטות: מתוך כל קבוצה של אלף - יש כאלה שילמדו רק את היסודות; עשירית מהם יעלו קומה; עוד עשירית יעלו עוד קומה; ורק אחד יגיע לפסגה, ליכולת להיות מורה לאחרים. הבסיס, התנ"ך, חייב להיות משותף לכולם. זה עניינו של חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי שפונה לציבור דתי וחילוני כאחד, שמתקיים מדי שנה ביום העצמאות וחוגג השנה 60 להיווסדו.

חידון התנ"ך מתקיים השנה בסימן שבעים שנה למדינה. לפני שבעים שנה התרחש מאורע היסטורי בעוצמתו ובחשיבותו. עם שזה מכבר היה למאכזלת אש בכבשנים באירופה קם שוב לתחיה כעוף החול מאפר המשרפות, וחידש את חייו הלאומיים במולדתו הישנה, מולדת ממנה היה מנושל זה מאות בשנים. גם שפתו העתיקה, השפה העברית, ששימשה בעיקר לתפילה, שבה והייתה לשפת היום יום הרשמית. שנה אחת קודם, ב- כ"ט בנובמבר 1947 התרחשו שני אירועים שבישרו את התחייה הזאת. האחד המוכר יותר היה הכרת האומות המאוחדות בעצרת האו"ם בזכותו של העם היהודי להקים מדינה. אך לא פחות חשוב, באותו יום ממש, בערבות ים המלח, נתגלתה תגלית מרעישה - מגילות ים המלח שהכילו עותקים של כמעט כל ספרי התנ"ך, שמורים בכדי חרס מחכים ליום הזה שיחשפו את מחבואם. ואכן, החיבור של התנ"ך ועצמאותנו המדינית הוא מוכרח. היו אלה נביאי הנחמה בהם מצאו ישראל בתפוצות הגלות את התקווה לשוב לארצם. התנ"ך קיבל מקום של כבוד גם בהגות הציונית ונקבע לו מקום של כבוד במגילה המכוננת את עצמאות ישראל בה נאמר שהעם היהודי הוריש לעולם כולו את ספר הספרים הנצחי.

ברצוני לאחל לכל המתמודדים בהצלחה, שיתקיים בהם דברי הפסוק: "וכל בניך לימודי ה'", שתרכו ידע ספר הספרים ויפוצו מעיינותיכם חוצה ללמד בעם.

בברכה, חגי גרוס
מנהל מינהל חברה ונוער

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

חידון התנ"ך הארצי המסכם לנוער התשע"ח

תקנון החידון וסדריו

החידון, חלקיו ושלביו

החידון הארצי מורכב משני חידונים מקבילים:

1. חידון לנציגי ולנציגות החינוך הממלכתי
2. חידון לנציגי ולנציגות החינוך הממלכתי-דתי

כל אחד מהחידונים כולל שני חלקים:

1. מבחן מקדים בכתב
2. חידון פומבי, הנחלק לשלושה שלבים

הזוכים/ות ב-2 המקומות הראשונים בכל חידון - שניים מהחינוך הממלכתי, ושניים מהחינוך הממלכתי-דתי - יעפילו לשלב המקדים בכתב של חידון התנ"ך העולמי לנוער התשע"ח שיתקיים ביום העצמאות, וישתתפו במחנה החידון העולמי.

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח יעמוד בסימן 70 שנה למדינת ישראל. הפסוק המרכז הוא: "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר" (ישעיה מט, ג). במרכז החידון תעמוד דמותו של הנשיא החמישי של מדינת ישראל, יצחק נבון ז"ל, וחלק משאלות החידון יעסקו בדמותו ובפועלו.

המבחן המקדים - מבחן בכתב

1. בשלב הזה ישתתפו 12 המתמודדים והמתמודדות שהעפילו אליו מהחידון המחוזי.
2. המבחן בכתב יכלול שני סוגי שאלונים: שאלון אחד ל-6 הנציגים/ות של החינוך הממלכתי, ושאלון אחד ל-6 הנציגים/ות של החינוך הממלכתי-דתי.
3. המבחן בכתב יכלול 50 שאלות, והזמן המוקצב לביצוע החידון הוא 60 דקות בלבד.
4. בשלב הזה אפשר לצבור עד 50 נקודות.

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

שאלות מילואים להכרעה

נוסף על המבחן המוקדם ייערכו שני מבחנים קצרים, אשר תוצאותיהם יישמרו על ידי צוות השופטים והן ישמשו להכרעה בין המתמודדים/ות במקרה של שוויון בחידון הפומבי.

1. השימוש בשאלות ההכרעה ייעשה רק אם יהיה צורך בכך.
2. על שאלות ההכרעה יענו המתמודדים/ות בתוך זמן קצוב של 2 דקות.
3. המתמודדים/ות יענו על שאלות ההכרעה ביום המבחן הארצי בכתב.
4. שאלות ההכרעה יקבעו מיהם המתמודדים והמתמודדות שיעפילו לשלב הבא, בכל מצב שבו יידרש להכריע בדבר זהות העולים לשלב הבא.

החידון הפומבי

שני החידונים הפומביים - החידון לתלמידי ולתלמידות החינוך הממלכתי והחידון לתלמידי ולתלמידות החינוך הממלכתי-דתי - ייערכו בעת ובעונה אחת. כל חידון מורכב מ-3 שלבים: שלב א - שאלות בעקבות סרטונים; שלב ב - משחק מחשב; שלב ג - ראש בראש. בכל שלב יופנו תחילה השאלות לנציגי/ות החינוך הממלכתי, ומיד לאחר מכן יוצגו השאלות לנציגי/ות החינוך הממלכתי-דתי.

בשלב הראשון של החידון ישתתפו 6 נציגים/ות מהחינוך הממלכתי ו-6 נציגים/ות מהחינוך הממלכתי-דתי. החידון של כל אחד ממגזרי החינוך יתנהל כך: בתום השלב הראשון יעלו לשלב השני 4 המתמודדים/ות מכל מגזר, אלה שצברו את מספר הנקודות הגבוה ביותר. בתום השלב השני יעלו לשלב השלישי שני מתמודדים/ות מכל מגזר, אלה שצברו את מספר הנקודות הגבוה ביותר; 4 המתמודדים/ות האלה, 2 מהמגזר הממלכתי ו-2 מהמגזר הממלכתי-דתי, יעפילו לשלב המקדים בכתב של חידון התנ"ך העולמי לנוער התשע"ח. בתום השלב השלישי יוכרזו לכל מגזר חתן או כלת חידון התנ"ך הארצי, וכן הסגנים/ות שלהם. יש להדגיש כי לא יתקבלו תשובות שאינן חלק מחומר הלימוד לחידון.

בחידון הפומבי, עד תום השלב השני, ניתן לצבור **עד 30 נקודות**. הנקודות האלה יצטרפו לנקודות שיצברו כל מתמודד ומתמודדת במבחן המקדים בכתב (**עד 50 נקודות**). סך הכול אפשר אם כן לצבור בחידון הארצי עד לתום השלב השני **80 נקודות**.

שלב א - שאלות בעקבות סרטונים

1. בשלב הזה יוצגו 4 סרטונים. בתום כל סרטון יוצגו ל-3 מתמודדים/ות שאלות הקשורות לנושא הסרטון. לכל מתמודד ומתמודדת יופנו שתי שאלות.
2. תשובה נכונה ומלאה לכל שאלה תזכה את המתמודד/ת ב-5 נקודות; סך הכול אפשר לצבור בשלב הזה עד 10 נקודות.
3. 4 המתמודדים/ות מכל מגזר חינוכי, אלה שיזכו בניקוד המשוקלל הגבוה ביותר, יעפילו לשלב הבא.

שלב ב - משחק מחשב

1. בשלב הזה יוצג לכל מתמודד ומתמודדת משחק מחשב ובו 5 שאלות קצרות. המתמודדים ישיבו על 5 השאלות בתוך זמן קצוב של 60 שניות.
2. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-4 נקודות. סך הכול אפשר לצבור בשלב הזה עד 20 נקודות.
3. אם המתמודד או המתמודדת אינם יודעים את התשובה, הם יוכלו לבקש לעבור לשאלה הבאה ולחזור אחר כך לשאלה שלא השיבו עליה (במסגרת הזמן הקצוב). אם התשובה שגויה, המתמודד/ת לא יוכלו לחזור ולענות על השאלה.
4. אם המתמודד או המתמודדת לא ישיבו על שאלה, או ישיבו על שאלה תשובה שגויה - יו"ר חבר השופטים יאמר או תאמר את התשובה הנכונה בתום הזמן הקצוב.
5. 2 המתמודדים/ות שיזכו בניקוד המצטבר הגבוה ביותר, יעפילו לשלב הבא.

שלב ג - ראש בראש

- לפני תחילת שלב הראש בראש, הניקוד של המתמודדים/ות יתאפס וכולם יתחילו ב-0 נקודות. בשלב הזה יענו המתמודדים על שאלות שיישאלו לסירוגין, 10 שאלות לכל מתמודד ומתמודדת. תשובה נכונה לכל שאלה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות. סך הכול אפשר לצבור בשלב הזה עד 20 נקודות.

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

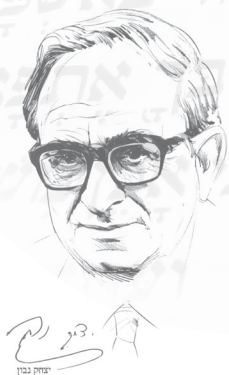
1. המנחה יציג/תציג שאלה לכל מתמודד ומתמודדת בתורם.
2. המתמודדים יענו על השאלה שהוצגה בתוך מספר שניות.
3. אם המתמודד/ת לא ידע או תדע להשיב על השאלה, הוא או היא לא יקבלו ניקוד והתור יעבור למתמודד/ת האחר/ת, שיקבל או תקבל שאלה חדשה.
4. אם שלב ה"ראש בראש" לא יביא להכרעה - יימשך סבב השאלות, עד לקבלת הכרעה. כאשר אחד/ת המתמודדים לא ידע/תדע לענות על שאלה או יטעה/תטעה בתשובה - המתמודד או המתמודדת האחר/ת, שענה/ענתה נכון על השאלה בתורו, יוכרז כחתן או תוכרז ככלת החידון הארצי לנוער.
5. אם סבב השאלות הנוספות לא יביא להכרעה, יוכתרו שני המתמודדים כחתן או כלת חידון התנ"ך.

שאלות הכרעה

אם ייווצר באחד משלבי החידון הפומבי מצב של שוויון בין מתמודדים ולא תהיה הכרעה בנוגע למעפילים לשלב שאחריו - ייעשה שימוש בשאלות הנוספות שנשאלו המתמודדים בשלב המבחן המוקדם (ראו לעיל).

סדר הצגת השאלות למתמודדים במהלך החידון

1. השאלות יוצגו לנבחנים לפי סדר ישיבתם.
2. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה מלאה על השאלה - יכריז או תכריז יו"ר חבר השופטים על מספר הנקודות שיקבלו המתמודדים. הנקודות יירשמו בטופס השיפוט, ליד שם המתמודד/ת.
3. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה חלקית - ייועץ או תיוועץ יו"ר חבר השופטים בחבריו/ה השופטים ויכריז או תכריז על מספר הנקודות שיקבלו המתמודדים. הנקודות יירשמו בטופס השיפוט, ליד שם המתמודד/ת.
4. לא ענה/ענתה המתמודד/ת על השאלה או שניתנה תשובה שאינה נכונה - יכריז או תכריז יו"ר חבר השופטים שאין מענה, ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם המתמודד/ת.

מתמודדים עם לקויות למידה וצרכים מיוחדים

1. על המתמודדים בעלי לקויות הלמידה להגיש להנהלת החידון אישור על כך מבית הספר, לפני תחילת החידון הארצי בכתב. על הנהלת החידון ליידע את השופטים ואת מנחה/ת החידון לגבי המתמודדים בעלי לקויות הלמידה ובעלי הצרכים המיוחדים.
2. בחידון בכתב - מתמודדים שאינם מסוגלים לקרוא או לכתוב, בשל לקויות למידה או בשל לקויות חושיות ופיזיות, יקבלו הקראה ו/או הכתבה בהתאם, ותוספת זמן של 15 דקות.
3. בחידון הפומבי - כל המתמודדים זכאים להקראת השאלות על ידי מנחה/ת החידון.
4. בחידון הפומבי, בשלב הראשון - למתמודדים בעלי הלקויות שיבקשו זאת, יהיו שופטי/ות החידון ומנחה/ת החידון רשאים להעניק עוד זמן קצר לגיבוש התשובה.
5. בחידון הפומבי, בשלב השני - תינתן הארכת זמן של 15 שניות רק למתמודדים בעלי לקויות חושיות ופיזיות המקשות על הדיבור.
6. בחידון הפומבי, בשלב השלישי - לכל מתמודד ומתמודדת ניתן מראש זמן קצר לגיבוש תשובותיהם. למתמודדים בעלי הלקויות שיבקשו זאת, יהיו שופטי החידון ומנחה/ת החידון רשאים לתת עוד זמן קצר לגיבוש התשובה.

חבר השופטים

1. חבר השופטים/ות כולל את היו"ר ואת צוות השופטים והשופטות הממונה.
2. היו"ר אחראי/ת לשיפוט, והוא או היא מכריז/ה על מספר הנקודות שקיבל/ה כל מתמודד/ת. הוא או היא רשאים לכבד את חבריו/ה השופטים בהכרזה על מספר הנקודות שקיבל/ה המתמודד/ת.
3. היו"ר מפקח/ת על רישום מספר הנקודות ועל סיכומן.
4. היו"ר מורה למנחה להכריז את שמות העולים משלב לשלב.
5. בעת הצורך, אם המתמודד או המתמודדת אינם משיבים תשובה מלאה - יציג/תציג היו"ר את התשובה המלאה. בהצגתן של חלק מהתשובות הוא או היא רשאים לכבד את חבריו/ה השופטים ואת המנחה.

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

6. בסיום החידון יורה/תורה היו"ר למנחה להכריז את שמותיהם של חתן החידון או של כלת החידון הארצי, ואת שמות הסגנים/ות.
7. חבר השופטים ידון בערעורים, אם יהיו כאלה, בין שלב לשלב - במהלך החידון בלבד. לאחר החידון לא יקבלו השופטים ערעורים.
8. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך בקינהל חברה ונוער תשמש סמכות עליונה לפסיקות סופיות בנוגע לערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.

תפקיד המנחה

1. מנהל/ת את החידון על פי הסדרים שנקבעו מראש.
2. מזמין/נה את המברכים ודואג/ת לסדר ההופעות האמנותיות.
3. מקריא/ה את כל השאלות.
4. מכריז/ה את שמו של כל מתמודד ומתמודדת לפני שמוצגת להם השאלה.
5. מכריז/ה את שמותיהם של העולים משלב לשלב, על פי הוראות יו"ר חבר השופטים.
6. מכריז את שמותיהם של חתן או של כלת חידון התנ"ך הארצי ואת שמות הסגנים, על פי ההוראות של יושב ראש חבר השופטים.

זוכים, תעודות ופרסים

1. לפני החידון תיערך לכל המתמודדים קבלת פנים רשמית ובה יקבלו תעודות ותשורות.
2. המתמודדים - אחד/ת מכל מגזר חינוכי - אשר צברו את מספר הנקודות הגבוה ביותר, יוכתרו כחתן או ככלת חידון התנ"ך הארצי, כל אחד/ת מהמגזר שלו/ה, וישתתפו בחידון המקדים בכתב של החידון העולמי.
3. מכל מגזר חינוכי - יוכתר או תוכתר סגן או סגנית אחד/ת אשר ישתתפו בחידון המקדים בכתב של החידון העולמי.

ישראל

אשר בן
אתפאר
ישעיה מ"ט ג'

חידון התנ"ך הארצי לנוער תשע"ח

בסימן **70 שנה** למדינת ישראל

בהוקרה ליצחק נבון ז"ל הנשיא החמישי

שלב א | שאלות בעקבות סרטונים

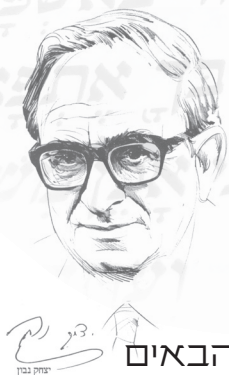
בנושא: מורשתו ופועלו של הנשיא החמישי, יצחק נבון ז"ל

בשלב הזה יוצגו לכל מתמודד ומתמודדת שתי שאלות הקשורות לפועלו של יצחק נבון, הנשיא החמישי.

תשובה נכונה לכל שאלה תזכה את המתמודד/ת ב-5 נקודות.
תשובות מלאות על שתי השאלות יזכו את המתמודד/ת ב-10 נקודות.

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

ממלכתי | סרטון מס' 1: מורשת ישראל וחינוך לדורות הבאים

"דורות רבים משקיפים עלינו ועל מעשינו. עלינו לאמץ כל כוחות נפשנו למען תהא מדינתנו למופת ולתפארת, לזכרם ולמען הדורות הבאים. בידינו הדבר לעשותו".

(מתוך נאום ההשבעה לנשיאות במשכן הכנסת, 1978)

שאלה מס' 1

בעקבות נס שאירע לבני ישראל, נצטוו אנשים מישראל לעשות מעשה למען הדורות הבאים: "למען תהיה זאת אות בקרבכם כי ישאלו בניהם מחר לאמר [...]: ואמרתם להם [...] לזכרון לבני ישראל עד עולם".

א. מי היו האנשים?

ב. מה היה המעשה שנצטוו לעשותו?

תשובות:

א. שנים עשר נציגי שבטי ישראל.

ב. לקחת 12 אבנים מהירדן ולשאת איש על שכמו.

ויהי כאשר תמנו כל הגוי לעבור את הירדן ויאמר ה' אל יהושע לאמר: קחו לכם מן העם שנים עשר אנשים איש אחד איש אחד משבט: וצוו אותם לאמר שאו לכם מזה מתוך הירדן ממצב רגלי הכהנים הכין שנים עשרה אבנים והעברתם אותם עמכם והנחתם אותם במלון אשר תלינו בו הלילה: ויקרא יהושע אל שנים העשר איש אשר הכין מבני ישראל איש אחד איש אחד משבט: ויאמר להם יהושע עברו לפני ארון ה' אלהיכם אל תוך הירדן והרימו לכם איש אבן אחת על שכמו למספר שבטי בני ישראל: למען תהיה זאת אות בקרבכם כי ישאלו בניהם מחר לאמר מזה האבנים האלה לכם: ואמרתם להם אשר נכרתו מימי הירדן מפני ארון ברית ה' בעברו בירדן נכרתו מי הירדן והיו האבנים האלה לזכרון לבני ישראל עד עולם: ויעשו כן בני ישראל כאשר צוה יהושע וישאו שתי עשרה אבנים מתוך הירדן כאשר דבר ה' אל יהושע למספר שבטי בני ישראל ויעברום עמם אל המלון וינחום שם:

(יהושע ד, 1-8)

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

שאלה מס' 2

על פי המדרש, אחד מהדברים שבזכותם נגאל עם ישראל ממצרים הוא שלא שינו את שמם. אדם אחד פנה בשאלה למלאך ה' שנראה אליו ולאשתו: "מי שָׁמָּה כִּי יבֹא דְבָרְךָ וְכַבְּדֶנּוּהָ?"

א. מה היתה תשובתו של מלאך ה'?

ב. מה היתה הבשורה שבישר המלאך?

תשובות:

א. "לָפֶה זֶה תִשְׁאַל לְשָׁמַי וְהוּא פְּלִאִי" - מלאך ה' השיב ששמו מסתורי, פלאי, ואין לגלותו.

ב. המלאך בישר על הולדת שמשון והקדשתו לנזיר.

(יתקבל גם: המלאך בישר על כך שהילד שיוולד יושיע את ישראל מידי הפלישתים).

וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִצָּרְעָה מִמְּשֻׁפַּחַת הַדְּנִי וְשָׁמוּ מְנוּחַ וְאַשְׁתּוֹ עֵקֶרָה וְלֹא יָלְדָה: וַיֵּרָא מִלְּאָךְ ה' אֶל הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הֲגַה נָא אֶת עֵקֶרָה וְלֹא יָלְדָתְ וְהָרִית וְיָלְדָת בּוֹ: וְעַתָּה הַשְּׁמֵרִי נָא וְאַל תִּשְׁתִּי זֵינ וְשֹׁכֵר וְאַל תֹּאכְלִי כֹל טָמֵא: כִּי הִנֵּה הָרָה וְיָלְדָת בּוֹ וּמִזֶּה לֹא יֵעֲלֶה עַל רֹאשׁוֹ כִּי נִזִּיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנְּעַר מִן הַבֶּטֶן וְהוּא יִחַל לְהוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים: וַתְּבֹא הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר לְאִשָּׁה לֵאמֹר אִישׁ אֱלֹהִים בָּא אֵלַי וּמְרָאֵהוּ כְּמִרְאֵה מִלְּאָךְ הָאֱלֹהִים נוֹרָא מְאֹד וְלֹא שְׁאַלְתִּיהוּ אִי מִזֶּה הוּא וְאֵת שְׁמוֹ לֹא הִגִּיד לִי: וַיֹּאמֶר לִי הִנֵּה הָרָה וְיָלְדָת בּוֹ וְעַתָּה אֵל תִּשְׁתִּי זֵינ וְשֹׁכֵר וְאַל תֹּאכְלִי כֹל טָמֵא כִּי נִזִּיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנְּעַר מִן הַבֶּטֶן עַד יוֹם מוֹתוֹ: וַיַּעֲתֵר מְנוּחַ אֶל ה' וַיֹּאמֶר בִּי אֲדוֹנָי אִישׁ אֱלֹהִים אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּ יְבוּא נָא עוֹד אֵלֵינוּ וַיִּזְרְנוּ מִה נַעֲשֶׂה לְנַעַר הַיּוֹלֵד: וַיִּשְׁמַע הָאֱלֹהִים בְּקוֹל מְנוּחַ וַיָּבֵא מִלְּאָךְ הָאֱלֹהִים עוֹד אֶל הָאִשָּׁה וְהִיא יוֹשֶׁבֶת בְּשׂוּדָה וּמְנוּחַ אִשָּׁה אֵין עִמָּה: וַתִּמְהַר הָאִשָּׁה וַתִּרְץ וַתִּגַּד לְאִשָּׁה וַתֹּאמֶר אֵלָיו הֲגַה נָא אֵלַי הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּא בְּיוֹם אֵלַי: וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ מְנוּחַ אַחֲרֵי אֲשֶׁתּוֹ וַיָּבֵא אֶל הָאִישׁ וַיֹּאמֶר לוֹ הֲאֵתָה הָאִישׁ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵל הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אָנֹכִי: וַיֹּאמֶר מְנוּחַ עַתָּה יָבֵא דְבָרְיָה מִה יִהְיֶה מִשְׁפַּט הַנְּעַר וּמַעֲשָׂהוּ: וַיֹּאמֶר מִלְּאָךְ ה' אֶל מְנוּחַ מִכָּל אֲשֶׁר יֵצֵא מִגִּבְּוֹ הֵינִי לֹא תֹאכַל זֵינ וְשֹׁכֵר אֵל תִּשְׁתִּי וְכָל טָמֵא אֵל תֹּאכַל כֹּל אֲשֶׁר צִוִּיתִיָּה תִשְׁמֹר: וַיֹּאמֶר מְנוּחַ אֵל מִלְּאָךְ ה' וַנְּצַרְהָ נָא אוֹתָהּ וְנַעֲשֶׂה לְפָנֶיהָ גְּדִי עֲזִים: וַיֹּאמֶר מִלְּאָךְ ה' אֶל מְנוּחַ אִם תַּעֲצֹרְנִי לֹא אֲכַל בְּלַחְמָהּ וְאִם תַּעֲשֶׂה עֵלָהּ לֵה' תַעֲלֶנָּה כִּי לֹא יִדַע מְנוּחַ כִּי מִלְּאָךְ ה' הוּא: וַיֹּאמֶר מְנוּחַ אֵל מִלְּאָךְ ה' מִי שָׁמָּה כִּי יָבֵא דְבָרְךָ וְכַבְּדֶנּוּהָ: וַיֹּאמֶר לוֹ מִלְּאָךְ ה' לָמָּה זֶה תִשְׁאַל לְשָׁמַי וְהוּא פְּלִאִי:

(שופטים יג, 2-18)

שאלה מס' 3

מלך נוכרי ציווה להביא מבני ישראל "ילדים אשר אין בהם פל מאום וטובי מראה ומשפלים בכל חכמה וידע" דעת ומביני מדע [...]."

א. מה שמו של המלך?

ב. בעקבות בקשתם של הילדים, הוגש לפנייהם אוכל מיוחד. מהו?

תשובות:

א. נבוכדנאצר (מלך בבל).

ב. זרעונים ומים.

בשנת שלוש למלכות יהויקים מלך יהודה בא נבוכדנאצר מלך בבל וירושלם ויצר עליה: ויתן אדני בידו את יהויקים מלך יהודה ומקצת כלי בית האלהים וביאם ארץ שנער בית אלהיו ואת הכלים הביא בית אוצר אלהיו: ויאמר המלך לאשפנז רב סריסיו להביא מבני ישראל ומזרע המלוכה ומן הפרתמים: ילדים אשר אין בהם פל מאום וטובי מראה ומשפלים בכל חכמה וידע" דעת ומביני מדע ואשר כח בהם לעמוד בהיכל המלך וללמד ספר ולשון כשדים: וימו להם המלך דבר יום ביומו מפת פג המלך ומיזן משתיו ולגדלם שנים שלוש ומקצתם יעמדו לפני המלך: ויהי בהם מבני יהודה דניאל חנניה ועזריה: וישם להם שור הסריסים שמות וישם לדניאל בלטשאצר ולחנניה שדרה ולעזריה עבד נגו: וישם דניאל על לבו אשר לא יתגאל בפת פג המלך ובזיו משתיו ויבקש משר הסריסים אשר לא יתגאל: ויתן האלהים את דניאל לחסד ולרחמים לפני שור הסריסים: ויאמר שור הסריסים לדניאל ירא אני את אדני המלך אשר מנה את מאכלכם ואת משתיכם אשר למה יראה את פניכם זעפים מן הילדים אשר כגילכם וחיבתם את ראשי למלך: ויאמר דניאל אל המלצר אשר מנה שור הסריסים על דניאל חנניה מישאל ועזריה: נס בא את עבדיה ימים עשרה ויתנו לנו מן הזרעים ונאכלה ומים ונשתה: ויראו לפניו מראינו ומראה הילדים האכלים את פת פג המלך וכאשר תראה עשה עם עבדיה: וישמע להם לדבר הזה וינסם ימים עשרה: ומקצת ימים עשרה נראה מראיהם טוב ובריאי בשור מן כל הילדים האכלים את פת פג המלך: ויהי המלצר נשא את פת פגם ויין משתיהם ונתן להם זרענים: והילדים האלה ארבעתם נתן להם האלהים מדע והשכל בכל ספר וחכמה ודניאל הבין בכל חזון וחלמות:

(דניאל א, 1-17)

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

ממלכתי | סרטון מס' 2: צמצום פערים ודאגה לחלש

שאלה מס' 4

אביו של יצחק נבון, יוסף נבון, ניהל בית תמחוי שפעל בירושלים, במימונו של הנדבן נתן שטראוס, וסיפק ארוחות ליהודים נזקקים בני כל העדות. אחד ממלכי יהודה זכה לאכול על שולחנו של מלך נוכרי "אַרְחַת תְּמִיד [...] דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ כֹּל יְמֵי חַיָּו".

א. מיהו מלך יהודה?

ב. מהן ההטבות הנוספות להן זכה מאת המלך הנוכרי? הבא לפחות הטבה אחת.

תשובות:

א. יהויכין מלך יהודה.

ב. מלך בבל דיבר איתו טובות, נתן את כסאו מעל כסאי המלכים אשר איתו בבבל, בגדי כלאו שונו (כל אחת מהתשובות תתקבל כנכונה).

וַיְהִי בְשָׁלְשִׁים וְשֶׁבַע שָׁנָה לְגָלוּת יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּשָׁנִים עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּעֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה לַחֹדֶשׁ נָשָׂא אֶוֶיל מֶרְדֵּךְ מֶלֶךְ בָּבֶל בְּשָׁנַת מָלְכוֹ אֶת רֹאשׁ יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ יְהוּדָה מִבַּיִת כְּלָא: וַיְדַבֵּר אֵתוֹ טֹבוֹת וַיִּתֶּן אֶת כֶּסֶף מֶעַל כֶּסֶף הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אֵתוֹ בְּבָבֶל: וְשָׂנֵא אֶת בְּגָדֵי כְּלָאוֹ וְאָכַל לֶחֶם תְּמִיד לְפָנָיו כֹּל יְמֵי חַיָּו: וְאַרְחַתוֹ אַרְחַת תְּמִיד נִתְּנָה לוֹ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ כֹּל יְמֵי חַיָּו:

(מלכים ב כה, 27-30)

שאלה מס' 5

אופירה נבון זכרונה לברכה, רעייתו של הנשיא נבון, פעלה רבות למען ילדים. הכתוב מספר על שתי נשים שסירבו לבקשת מלך נוכרי להמית את ילדי ישראל.

א. מה שמות הנשים?

ב. כיצד נימקו הנשים את סירובן בפני המלך הנוכרי?

תשובות:

א. שפרה ופועה.

ב. המיילדות טענו שהנשים העבריות ילדו לפני שהספיקו להגיע אליהן: "כי חיות הנה בטרם תבוא אלהן המיילדת וילדו".

ויאמר מלך מצרים למיילדת העברית אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה: ויאמר בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים אם בן הוא והמתן אותו ואם בת הוא וחקיה: ותיראן המיילדת את האלהים ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים ותחיינ את הילדים: ויקרא מלך מצרים למיילדת ויאמר להן מדוע עשיתן הדבר הזה ותחיינ את הילדים: ותאמרן המיילדת אל פרעה כי לא כנשים המצרית העברית כי חיות הנה בטרם תבוא אלהן המיילדת וילדו: וייטב אלהים למיילדת וירב העם ויעצמו מאד: ויהי כי יראו המיילדת את האלהים ויעשו להם בתים:

(שמות א, 15-21)

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

שאלה מס' 6

הדאגה לחלש ולעני היא אחד ממאפייניה של חברה העוסקת בסיוע ועזרה לזולת. אישה אחת אמרה לאדם שעשה איתה חסד: "מדוע מצאתי חן בעיניך להפירני ואנכי נכרֶיה".

א. מי האישה?

ב. מה היתה התשובה שקיבלה (מדוע מצאה האישה חן בעיני מיטיבה)?

תשובות:

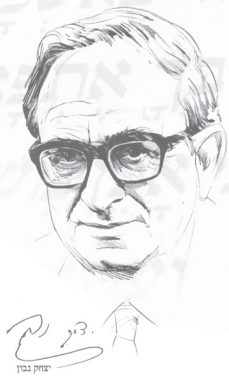
א. רות

ב. רות מצאה חן בעיני בועז מאחר שעזבה ארץ נכר והלכה אל עם וארץ שלא הכירה בעקבות נעמי חמותה.

(יתקבל גם: מאחר שבאה לחסות תחת כנפי ה').

וְהָיָה בְעֵז בָּא מִבֵּית לָחֵם וַיֹּאמֶר לְקוֹצְרִים ה' עִמָּכֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יְבָרְכֶךָ ה': וַיֹּאמֶר בְּעֵז לְנַעֲרוֹ הַנֹּצֵב עַל הַקּוֹצְרִים לְמִי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת: וַיַּעַן הַנַּעֲרָה הַנֹּצֵב עַל הַקּוֹצְרִים וַיֹּאמֶר נַעֲרָה מוֹאָבִיָּה הִיא הַשְּׂבָה עִם נְעָמִי מִשְׁדֵּי מוֹאָב: וַתֹּאמֶר אֶלְקָטָה נָא וְאֶסְפְּתִי בְעֵמְרִים אַחֲרֵי הַקּוֹצְרִים וַתְּבוֹא וַתַּעֲמֹד מֵאֵז הַבְּקָר וְעַד עֵתָה זֶה שְׂבֵתָהּ הַבֵּית מְעֻט: וַיֹּאמֶר בְּעֵז אֵל רֹת הֲלוֹא שָׁמַעַתְּ בְּתִי אֵל תִּלְכִּי לְלָקֵט בְּשָׂדֵה אַחֵר וְגַם לֹא תַעֲבוּרִי מִזֶּה וְכֹה תִדְבָּקִין עִם נַעֲרָתִי: עֵינֶיךָ בְּשָׂדֵה אֲשֶׁר יִקְצְרוּן וְהִלַּכְתְּ אַחֲרֵיהֶן הֲלוֹא צוֹיָתִי אֶת הַנַּעֲרִים לְבִלְתִּי נִגְעָה וְצִמַת וְהִלַּכְתְּ אֵל הַפְּלִים וְשִׁתִּית מֵאֲשֶׁר יִשְׁאָבוּן הַנַּעֲרִים: וַתַּפֵּל עַל פְּנֵיהָ וַתִּשְׁתַּחֲוּ אַרְצָה וַתֹּאמֶר אֵלָיו מִדּוּעַ מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְהַפְּרִנִּי וְאֲנֹכִי נְכָרִיָּה: וַיַּעַן בְּעֵז וַיֹּאמֶר לָהּ הֲגַד הֲגַד לִי כֹל אֲשֶׁר עָשִׂיתְּ אֶת חֲמוּתְךָ אַחֲרַי מוֹת אִישׁוֹ וַתַּעֲזְבִי אֲבִיךָ וְאֶרְצְךָ מוֹלְדֹתְךָ וַתִּלְכִּי אֵל עִם אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתְּ תַּמּוּל שְׁלֹשׁוֹם: יִשְׁלַם ה' פְּעֻלָּה וְתִהִי מִשְׁכָּרְתְּךָ שְׁלֵמָה מֵעַם ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּאת לְחַסוֹת תַּחַת כְּנָפָיו: וַתֹּאמֶר אֲמָצָא חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי כִּי נִחַמְתָּנִי וְכִי דִבַּרְתָּ עַל לֵב שְׂפֹחַתְךָ וְאֲנֹכִי לֹא אֶהְיֶה כְּאֶחַת שְׂפֹחַתֶּיךָ:

(רות ב, 4-13)

ממלכתי-דתי | סרטון מס' 3: חברת מופת

"מי יתן ונזכה לבנות חברה שיש בה חמלה, שתשים קץ לחרפת העוני, לאלומות, לקיצוניות הפוליטית ולקייטוב החברתי".

(מתוך דברי נבון באירוע לציון יום הולדתו ה-90, 2011)

שאלה מס' 7

מתוך דברי הנשיא נבון עולה שהחמלה היא ממאפייניה של חברת מופת. על אדם אחד שניצל מפורענות קשה "בְּחִמְלַת ה' עָלָיו" מספר הכתוב: "וַיִּצְאָהוּ וַיִּנָּחֵהוּ מִחוּץ לְעִיר".

א. מי האדם?

ב. מה היתה הפורענות ממנה ניצל?

תשובות:

א. לוט

ב. הוא ניצל מגורלה של העיר סדום שנהפכה מעל פני האדמה: "וְהָהָא הַמְּטִיר עַל סְדֹם וְעַל עִמֹרָה גִפְרִית וְאֵשׁ מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם".

וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל לוֹט עַד מִי לָךְ פֶּה חָתָן וּבְנֵיךָ וּבְנֵיכָהּ וְכָל אֲשֶׁר לָךְ בְּעִיר הוֹצֵא מִן הַמָּקוֹם: כִּי מִשְׁחָתִים אֲנַחְנוּ אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי גְדֹלָה צַעֲקוֹתֵם אֶת פְּנֵי ה' וַיִּשְׁלַחְנוּ ה' לְשַׁחֲתָהּ: וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר אֶל חֲתָנָיו לֵקְחִי בְנֹתַי וַיֹּאמְרוּ קוֹמוּ צֵאוּ מִן הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי מִשְׁחָתִית ה' אֶת הָעִיר וַיְהִי כַּמִּצְחָק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו: וַיִּכְמוּ הַשָּׂחַר עֲלֵהּ וַיֵּצִיאוּ הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם קַח אֶת אִשְׁתְּךָ וְאֶת שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ הַנִּמְצָאֹת פֶּן תִּסָּפֵה בְּעֵינֵי הָעִיר: וַיִּתְמַהֲמַה וַיַּחְזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בְנֹתָיו בְּחִמְלַת ה' עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיִּנָּחֵהוּ מִחוּץ לְעִיר: וַיְהִי כַּהוֹצִיאֵם אֹתָם הַחוּצָה וַיֹּאמְרוּ הַמַּלְאָכִים עַל נַפְשָׁם אֵל תַּבִּיט אַחֲרֵיהֶם וְאַל תַּעֲמֹד בְּכָל הַכֹּפֵר הַהֲרֵה הַמַּלְאָכִים פֶּן תִּסָּפֵה: וַיֹּאמְרוּ לוֹט אֱלֹהִים אֵל נָא אֲדֹנָי: הִנֵּה נָא מֵצֵא עִבְדְּךָ חֹן בְּעֵינֶיךָ וַתִּגְדַּל חֲסִדְּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי לְחַיֹּת אֶת נַפְשִׁי וְאֲנֹכִי לֹא אוֹכַל לְהַמְלִיט הַהֲרֵה פֶּן תִּדְבְּקֵנִי הָרְעָה וּמַתִּי: הִנֵּה נָא הָעִיר הַזֹּאת קָרְבָה לְנוֹס שָׁמָּה וְהוּא מֵצֵר אֲמַלְטָה נָא שָׁמָּה הֲלֹא מֵצֵר הוּא וְתַחִי נַפְשִׁי: וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נִשְׂאתִי פָנֶיךָ גַּם לְדַבֵּר הַזֶּה לְבַלְתִּי הִפְכִּי אֶת הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: מַהֵר הַמַּלְאָכִים שָׁמָּה כִּי לֹא אוֹכַל לַעֲשׂוֹת דְּבָר עַד בֹּאֵה שָׁמָּה עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הָעִיר צוּעֵר: הַשָּׁמַשׁ יֵצֵא עַל הָאָרֶץ וְלוֹט בָּא צִעְרָה: וְהָהָא הַמְּטִיר עַל סְדֹם וְעַל עִמֹרָה גִפְרִית וְאֵשׁ מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם: וַיְהַפֵּךְ אֶת הָעָרִים הָאֵל וְאֶת כָּל הַכֹּפֵר וְאֶת כָּל יֹשְׁבֵי הָעָרִים וְצִמְח הָאֲדָמָה:

(בראשית יט, 12-25)

שאלה מס' 9

חברת מופת היא חברה שמוקיעה שפיכת דם נקיים בלי הבדל דת וגזע. אישה אחת הצליחה למנוע שפיכות דמים של עיר שלמה באומרה: "אתה מבקש להמית עיר ואם בִּישְׂרָאֵל".

א. באיזו עיר מדובר?

ב. כיצד הצליחה האישה למנוע את הריגת אנשי העיר?

תשובות:

א. אָבֵל בֵּית מַעֲכָה

ב. באמצעות הריגת המורד - שֶׁבַע בֶּן בְּכָרִי. האישה שכנעה את אנשי העיר להרוג את המורד, והם השליכו את ראשו מהחומה אל יואב.

כְּאִשֶׁר הִגִּיה מִן הַמַּסְלָה עָבַר כָּל אִישׁ אַחֲרֵי יוֹאָב לְרֹדֶף אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן בְּכָרִי: וַיַּעֲבֹר בְּכָל שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אֲבֵלָה וּבֵית מַעֲכָה וְכָל הַבְּרִים וַיִּקְהָלוּ וַיָּבִיאוּ אֹף אַחֲרָיו: וַיָּבִיאוּ וַיִּצְרוּ עָלָיו בְּאֲבֵלָה בֵּית הַמַּעֲכָה וַיִּשְׁפְּכוּ סִלְלָה אֶל הָעֵיר וַתַּעֲמֹד בַּחַל וְכָל הָעָם אֲשֶׁר אֵת יוֹאָב מִשְׁחִיתָם לְהַפִּיל הַחוּמָה: וַתִּקְרָא אִשָּׁה חַכְמָה מִן הָעֵיר שָׁמְעוּ שָׁמְעוּ אָמְרוּ נָא אֵל יוֹאָב קֵרֵב עַד הִנֵּה וְאֲדַבְּרָה אֵלָיךָ: וַיִּקְרַב אֵלָיָהּ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הֲאֵתָה יוֹאָב וַיֹּאמֶר אָנִי וַתֹּאמֶר לוֹ שָׁמַע דְּבָרֵי אֲמַתְךָ וַיֹּאמֶר שָׁמַע אֲנִכִּי: וַתֹּאמֶר לֵאמֹר דָּבַר יְדַבְּרוּ בְּרֵאשׁוֹנָה לֵאמֹר שְׂאוּל יִשְׁאַלְוּ בְּאֲבֵל וְכֵן הַתְּמוּ: אֲנִכִּי שְׁלָמִי אֲמוּנִי יִשְׂרָאֵל אֲתָה מִבְּקֵשׁ לְהַמִּית עֵיר וְאִם בִּישְׂרָאֵל לָמָּה תִּבְלַע נַחֲלַת ה': וַיַּעַן יוֹאָב וַיֹּאמֶר חֲלִילָה חֲלִילָה לִי אִם אֲבִלַע וְאִם אֲשַׁחִית: לֹא כֵן הִדְבַּר כִּי אִישׁ מִהָר אֲפָרִים שֶׁבַע בֶּן בְּכָרִי שָׁמוּ גָשָׁא יְדוּ בַּמַּלְכָּה בְּדוֹד תְּנוּ אֹתוֹ לְבַדּוֹ וְאֶלְכָה מֵעַל הָעֵיר וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֵל יוֹאָב הִנֵּה רֵאשׁוֹ מִשְׁלָחַ אֵלָיךָ בְּעַד הַחוּמָה: וַתָּבוֹא הָאִשָּׁה אֵל כָּל הָעָם בְּחַכְמָתָהּ וַיִּכְרְתוּ אֶת רֵאשׁ שֶׁבַע בֶּן בְּכָרִי וַיִּשְׁלְכוּ אֵל יוֹאָב וַיִּתְקַע בַּשֹּׁפָר וַיִּפְצְאוּ מֵעַל הָעֵיר אִישׁ לְאֶהָלָיו וַיּוֹאָב שָׁב יְרוּשָׁלַם אֵל הַמְּלָכָה:

(שמואל ב כ, 13-22)

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

ממלכתי-דתי | סרטון מס' 4: לכידות חברתית

"ישראל היא פסיפס רב גוני של עדות, תרבויות, מסורות וערכים, שכל אחד כמה להכרה בזחותו הייחודית ובתרומתו לחברה".

(מתוך "כל הדרך" - האוטוביוגרפיה של יצחק נבון)

שאלה מס' 10

הכתוב מספר על אסיפה שנערכה בימי שיבת ציון: "וַיֵּאָסְפוּ כָּל הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד אֶל הָרְחוֹב אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר הַמַּיִם".

א. באיזה תאריך נערכה האסיפה?

ב. מה היתה מטרת האסיפה?

תשובות:

א. ביום אָחַד לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי (א' בתשרי).

ב. קריאת ספר התורה בפני העם.

וַיֵּאָסְפוּ כָּל הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד אֶל הָרְחוֹב אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר הַמַּיִם וַיֹּאמְרוּ לְעֹזְרָא הַסֹּפֵר לְהֵבִיא אֶת סֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת יִשְׂרָאֵל: וַיָּבִיא עֹזְרָא הַכֹּהֵן אֶת הַתּוֹרָה לִפְנֵי הַקְּהָל מֵאִישׁ וְעַד אִשָּׁה וְכָל מִבְּיֹן לִשְׁמֹעַ בְּיוֹם אֶחָד לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי: וַיִּקְרָא בּוֹ לִפְנֵי הָרְחוֹב אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר הַמַּיִם מִן הָאוֹר עַד מַחְצִית הַיּוֹם נֶגֶד הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַמְּבִינִים וְאֲזָנִי כָּל הָעָם אֶל סֵפֶר הַתּוֹרָה: וַיַּעֲמֵד עֹזְרָא הַסֹּפֵר עַל מַגְדָּל עֵץ אֲשֶׁר עָשׂוּ לְדָבָר [...]: וַיִּפְתַּח עֹזְרָא הַסֹּפֵר לְעִינֵי כָּל הָעָם כִּי מַעַל כָּל הָעָם הָיָה וַכִּפְתָּחוּ עֲמָדוֹ כָּל הָעָם: וַיִּבְרָךְ עֹזְרָא אֶת ה' הָאֱלֹהִים הַגָּדוֹל וַיַּעֲנוּ כָּל הָעָם אָמֵן אָמֵן בְּמַעַל יְדֵיהֶם וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לַה' אֲפִים אֲרָצָה: וַיִּשְׁוַע וּבָגִי וְשִׁרְבָּיָה יְמִין עֲקֹוב שִׁבְתִּי הוֹדִיָּה מַעֲשֵׂיָה קְלִיטָא עֲזַרְיָה יוֹזְבֵד חֲנָן פְּלֵאִיָּה וְהַלּוּיִם מִבְּיָנִים אֶת הָעָם לַתּוֹרָה וְהָעָם עַל עַמְדָּם: וַיִּקְרָאוּ בַסֵּפֶר בַּתּוֹרַת הָאֱלֹהִים מִפְּרֹשׁ וְשׁוֹם שָׁכַל וַיִּבְיָנוּ בַמִּקְרָא:

(נחמיה ח, 1-8)

שאלה מס' 11

אחד הנביאים מנבא כי לעתיד לבוא יעזרו הגויים זה לזה: "אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יַעֲזֹרוּ וּלְאָחִיו יֹאמֶר חֶזֶק".

א. מי הנביא?

ב. לפי דברי הנביא, מי הם בעלי המלאכה שיעזרו זה לזה? ציין לפחות שניים.

תשובות:

א. ישעיה הנביא

ב. חָרַשׁ, צֹרֶף, מַחְלִיק פְּטִישׁ, הוֹלֵם פָּעַם (מספיק לציין שני בעלי מלאכה).

הַחֲרִישׁוּ אֵלַי אֵימִים וּלְאֵמִים יַחְלִיפוּ כֹחַ יִגְשׁוּ אֶז יִדְבְּרוּ יַחְדָּו לְמִשְׁפָּט נִקְרָבָה: מִי הָעִיר מְמֹזְרָח צָדֵק יִקְרָאָהוּ לְרַגְלוֹ יִתֵּן לְפָנָיו גּוֹיִם וּמַלְכִים יַדְּ יִתֵּן כַּעֲפֹר חֲרִבּוֹ פֶקֶשׁ נִדְּף קִשְׁתּוֹ: יִרְדְּפִם יַעֲבֹר שְׁלוֹם אַרְח בְּרַגְלָיו לֹא יָבוֹא: מִי פָעַל וְעָשָׂה קִרְא הַדְּרוֹת מֵרֹאשׁ אֲנִי ה' רֹאשׁוֹן וְאֶת אַחֲרָנִים אֲנִי הוּא: רְאוּ אֵימִים וַיִּרְאוּ קִצּוֹת הָאָרֶץ יַחְרְדוּ קִרְבּוֹ וַיִּאֲתִיוּ: אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יַעֲזֹרוּ וּלְאָחִיו יֹאמֶר חֶזֶק: וַיַּחֲזֵק חֲרַשׁ אֶת צֹרֶף מַחְלִיק פְּטִישׁ אֶת הוֹלֵם פָּעַם אָמַר לְדַבֵּק טוֹב הוּא וַיַּחֲזִקְהוּ בְּמַסְמְרִים לֹא יִמוּט:

(ישעיה מא, 1-7)

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

שאלה מס' 12

הכתוב מספר על מנהיג שאסף את העם: "וְכָל יִשְׂרָאֵל וְזִקְנָיו וְשֹׁטְרִים וְשֹׁפְטֵי עַמֵּי מִזֶּה וּמִזֶּה לְאָרוֹן [...]".

א. מי המנהיג?

ב. מה כתב המנהיג באותו מעמד?

תשובות:

א. יהושע

ב. יהושע כתב את משנה תורת משה - דברי התורה, הברכה והקללה, על האבנים.

אז יבנה יהושע מזבח לה' אלהי ישראל בהר עיבל: כאשר צוה משה עבד ה' את בני ישראל ככתוב בספר תורת משה מזבח אבנים שלמות אשר לא הניף עליהן ברזל ויעלו עליו עלות לה' ויזבחו שלמים: ויכתב שם על האבנים את משנה תורת משה אשר כתב לפני בני ישראל: וכל ישראל וזקניו ושטרים ושפטי עמדים מזה ומזה לארון נגד הפהגים הלויים נשאי ארון ברית ה' פגר פאזרח חציו אל מול הר גרזים והחציו אל מול הר עיבל כאשר צוה משה עבד ה' לברך את העם ישראל בראשונה: ואחרי כן קרא את כל דברי התורה הברכה והקללה ככל הכתוב בספר התורה: לא היה דבר מפל אשר צוה משה אשר לא קרא יהושע נגד כל קהל ישראל והנשים והטף והגר ההלך בקרבם:

(יהושע ח, 30-35)

ישראל

אשר בן
אתפאר
ישעיה מ"ט ג'

חידון התנ"ך הארצי לנוער תשע"ח

בסימן **70 שנה** למדינת ישראל

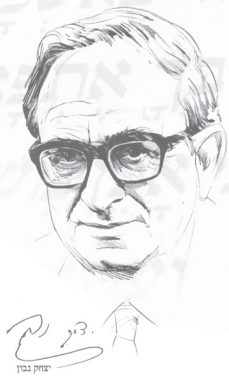
בהוקרה ליצחק נבון ז"ל הנשיא החמישי

שלב ב | משחק מחשב

בשלב הזה יוצג לכל מתמודד ומתמודדת משחק מחשב ובו 5 שאלות קצרות. בכל שאלה - תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-4 נקודות. בשלב הזה אפשר לצבור עד 20 נקודות. הזמן המוקצב: 60 שניות.

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

ממלכתי

מתמודד מס' 1

1. לאיזו ארץ עברו אלימלך ונעמי לגור בעקבות הרעב?

התשובה: מואב

וַיְהִי בַיָּמֵי שְׁפֹט הַשְּׁפֹטִים וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לְגוֹר בְּשׂוּדֵי מוֹאָב הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּשְׁנֵי בָנָיו: (רות א, 1)

2. על מי נאמר: "וַיִּזְרַע [...] בְּאֶרֶץ הַהוּא וַיִּמְצָא בַשָּׂנֶה הַהוּא מֵאָה שְׁעָרִים"?

התשובה: יצחק

וַיִּזְרַע יִצְחָק בְּאֶרֶץ הַהוּא וַיִּמְצָא בַשָּׂנֶה הַהוּא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ ה': (בראשית כו, 12)

3. למי נתן ירמיהו את ספר המקנה?

התשובה: לברוך בן נריה

וְאַתָּה אֶת הַסֵּפֶר הַמִּקְנָה אֵל בְּרוּךְ בֶּן נַרְיָה בֶּן מַחְסֵיָה לְעֵינֵי חֲנַמְאֵל הַדִּי וּלְעֵינֵי הָעֲדִים הַכְּתָבִים בְּסֵפֶר הַמִּקְנָה לְעֵינֵי כָל הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים בַּחֲצַר הַמְּטָרָה: (ירמיה לב, 12)

4. כמה שנים שפט תולע בן פואה?

התשובה: עשרים ושלש שנה

וַיָּקָם אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ לְהוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל תּוֹלַע בֶּן פּוּאָה בֶּן דָּוִד אִישׁ יִשְׁשֹׁכָר וְהוּא יָשָׁב בְּשָׁמִיר בְּהַר אֶפְרַיִם: וַיִּשְׁפֹּט אֶת יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשׁ שָׁנָה וַיָּמָת וַיִּקְבֹּר בְּשָׁמִיר: (שופטים י, 1-2)

5. על מה נאמר: "מעשה אלהים המה"?

התשובה: על הלוחות

וַיִּפֹּן וַיִּרְדַּ מִן הַהָר וּשְׁנֵי לַחַת הָעֵדֻת בְּיָדוֹ לַחַת כְּתָבִים מִשְׁנֵי עֲבָרֵיהֶם מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם כְּתָבִים: וְהַלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וְהַמִּכְתָּב מִכְּתַב אֱלֹהִים הוּא חֲרוּת עַל הַלַּחַת: (שמות לב, 15-16)

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

מתמודד מס' 2

1. בתו של מי יצאה לקראתו "בְּתָפִים וּבְמַחְלוֹת"?

התשובה: יפתח

וַיָּבֹא יַפְתָּח הַמְצֻפָּה אֶל בֵּיתוֹ וְהִנֵּה בְתוֹ יֹצֵאת לַקְּרָאתוֹ בְּתָפִים וּבְמַחְלוֹת וְרַק הִיא יַחֲידָה אֵין לּוֹ מִמֶּנּוּ בֶן אֹ אוֹ בַת: (שופטים יא, 34)

2. למי נאמר: "מָחָר תִּהְיֶה לָכֶם תְּשׁוּעָה כָּחֵם הַשֶּׁמֶשׁ"?

התשובה: לאנשי יְבִישׁ גִּלְעָד

וַיֹּאמְרוּ לַמַּלְאָכִים הַבָּאִים כֹּה תֹאמְרוּן לְאִישׁ יְבִישׁ גִּלְעָד מָחָר תִּהְיֶה לָכֶם תְּשׁוּעָה כָּחֵם הַשֶּׁמֶשׁ וַיָּבֹאוּ הַמַּלְאָכִים וַיְגִידוּ לְאֲנָשֵׁי יְבִישׁ וַיִּשְׁמְחוּ: (שמואל א יא, 9)

3. מי אמר: "מַעֲשֵׂה יָדָיו בִּרְכָתָ וּמִקְנֵהוּ פֶרֶץ בְּאֶרֶץ"?

התשובה: השטן

וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת ה' וַיֹּאמֶר הַחֲנָם יָרָא אֵיזֹב אֱלֹהִים: הֲלֹא אֶתָּה שָׂכַתְּ בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וּבְעֵד כָּל אֲשֶׁר לּוֹ מִסְבִּיב מַעֲשֵׂה יָדָיו בִּרְכָתָ וּמִקְנֵהוּ פֶרֶץ בְּאֶרֶץ: (איוב א, 9-10)

4. איזה חלק מהתבואה נצטוו המצרים לתת לפרעה?

התשובה: חֲמִישִׁית

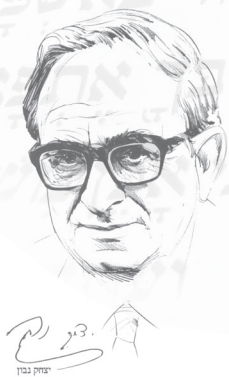
וְהָיָה בְּתִבּוֹאת וּבְנִתְתָם חֲמִישִׁית לַפְּרֵעָה וְאַרְבַּע הַיָּדָת יִהְיֶה לָכֶם לְזֶרַע הַשָּׂדֶה וּלְאֹכְלֵכֶם וּלְאֲשֶׁר בְּבֵיתֵיכֶם וּלְאֹכְלֵ לְטַפְּכֶם: (בראשית מז, 24)

5. על מי נאמר: "וְכָל חֶפְצֵי יְשׁוּלָם"?

התשובה: על כּוֹרֶשׁ

הָאֵמֶר לְכוֹרֶשׁ רַעִי וְכָל חֶפְצֵי יְשׁוּלָם וְלֹאמֹר לִירוּשָׁלַם תִּבְנֶה וְהִכָּל תִּנְסַד: (ישעיה מד, 28)

מתמודד מס' 3

1. על מי נאמר שהיא "מבכה על בניה מאנה להנחם"?

התשובה: על רחל

כֹּה אָמַר ה' קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ מֵאַנְהָ לְהַנְחֵם עַל בְּנֵיהָ כִּי אֵינָנּוּ: (ירמיה לא, 14)

2. על מי נאמר: "ויהי ידיו אמונה עד בא השמש"?

התשובה: על משה

וַיְדִי מֹשֶׁה כְּבָדִים וַיִּקְחוּ אָבֹן וַיִּשְׂימוּ תַחְתָּיו וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ וְאֶהְרֹן וְחֹר וְתַמְכוּ בְּיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ: (שמות יז, 12)

3. מאיזה שבט היה האיש שרץ לבשר לעלי על התבוסה לפלישתים?

התשובה: משבט בנימין

וַיִּרְצֶ אִישׁ בְּנֵימִן מִהַמְעַרְכָּה וַיָּבֵא שְׁלֵה בַיּוֹם הַהוּא וּמִדָּיו קָרְעִים וְאֶדְמָה עַל רֵאשׁוֹ: וַיָּבֹא וְהִנֵּה עָלָי יוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶף יַד דָּרָה מִצָּפָה כִּי הָיָה לְבוֹ חָרָד עַל אַרְוֹן הָאֱלֹהִים וְהָאִישׁ בָּא לְהַגִּיד בְּעִיר וַתִּזְעַק כָּל הָעִיר: (שמואל א ד, 12-13)

4. מה היה תפקידו של זקרי לפני שנהיה מלך?

התשובה: שר מחצית הרקב (יתקבל גם: שר הרכב).

וַיִּקְשׁוּר עָלָיו עֲבָדָו זְמָרִי שֹׁר מִחֲצִית הָרֶקֶב וְהוּא בְּתַרְצָה שְׁתֵּה שְׁפוֹר בֵּית אַרְצָא אֲשֶׁר עַל הַבַּיִת בְּתַרְצָה: וַיָּבֵא זְמָרִי וַיִּפְּהוּ וַיִּמְיתוּהוּ [...] וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו: (מלכים א טז, 9-10)

5. מי אמר: "בברכו נא את ה' אלהיכם"?

התשובה: דוד

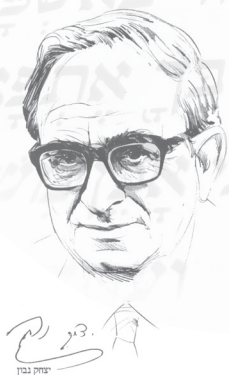
וַיֹּאמֶר דָּוִד לְכָל הַקָּהָל בָּרְכוּ נָא אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וַיְבָרְכוּ כָּל הַקָּהָל לַה' אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיהֶם וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לַה' וּלְמַלְאָךְ: (דברי הימים א כט, 20)

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

מתמודד מס' 4

1. באיזה הר מצא שאול את מותו?
התשובה: בהר הגלבע
וַיְהִי מִמְּחֻרַת וַיָּבֵאוּ פְּלִשְׁתִּים לְפִשֵּׁט אֶת הַחֲלָלִים וַיִּמְצְאוּ אֶת שְׂאוֹל וְאֶת שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו נִפְלִים בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ: (שמואל א לא, 8)
2. איזה עם נלחם עם ישראל בַּרְפִּידִים?
התשובה: עמלק
וַיָּבֵא עֲמֶלֶק וַיִּלְחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בַּרְפִּידִם: (שמות יז, 8)
3. על מי נאמר: "מֵלֵא רוּחַ חֲכָמָה"?
התשובה: על יהושע בן נון
וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון מֵלֵא רוּחַ חֲכָמָה כִּי סִמָּה מֹשֶׁה אֶת יָדָיו עָלָיו וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲשׂוּ כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה: (דברים לד, 9)
4. לאחר כמה ימים נשלמה מלאכת בניית החומה בימי נחמיה?
התשובה: חמשים ושנים יום
וַתִּשְׁלַם הַחֹמָה בְּעֶשְׂרִים וַחֲמֵשֶׁה לְאֵלּוּל לְחֻמָּשִׁים וּשְׁנַיִם יוֹם: (נחמיה ו, 15)
5. מי אמר: "אֲרִרְיָה אָרוּר וּמְבָרְכָיָה בְּרוּךְ"?
התשובה: יצחק
וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק אָבִיו גְּשָׁה נָא וּשְׂקָה לִי בְּנִי: [...] יַעֲבֹדוּךָ עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָךְ לְאֻמִּים הַיְוָה גְּבִיר לְאֻחִיָּה וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָךְ בְּנֵי אִמָּה אֲרִרְיָה אָרוּר וּמְבָרְכָיָה בְּרוּךְ: (בראשית כז, 26-29)

ממלכת-דתי

מתמודד מס' 5

1. למי נאמר: "אל תירא [...] שלום לך חזק וחזק?"

התשובה: לדניאל

ויאמר אל תירא איש חמדות שלום לך חזק וחזק וכדברו עמי התחזקתי ואמרה ידבר אדני פי חזקתני: (דניאל י, 19)

2. כמה דורות ראה איוב לבניו ולבני בניו?

התשובה: ארבעה דורות

ויחי איוב אחרי זאת מאה וארבעים שנה ויראה את בניו ואת בני בניו ארבעה דורות: (איוב מב, 16)

3. לפי דברי המרגלים, איזה עם "יושב על הים ועל יד הירדן"?

התשובה: הכנעני

עמלק יושב בארץ הנגב והחתי והיבוסי והאמרי יושב בקר והכנעני יושב על הים ועל יד הירדן: (במדבר יג, 29)

4. למי נאמר הביטוי: "פי כאיש גבורתו"?

התשובה: לגדעון

ויאמר זבח וצלמנע קום אתה ופגע בנו פי כאיש גבורתו ויקם גדעון ויהרג את זבח ואת צלמנע ויקח את השׂהרנים אשר בצווארי גמליהם: (שופטים ח, 21)

5. כמה אמות פרץ יהואש מלך ישראל בחומות ירושלים?

התשובה: ארבע מאות אמה

ואת אמציהו מלך יהודה בן יהואש בן אחזיהו תפש יהואש מלך ישראל בבית שמש ויבא ירושלים ויפרץ בחומת ירושלים בשער אפרים עד שער הפנה ארבע מאות אמה: (מלכים ב יד, 13)

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

מתמודד מס' 6

1. מה היה שמו של צדקיהו לפני שהוסב שמו לצדקיהו?
התשובה: מתניה
וימלך מלך בבל את מתניה דדו תחתי ויטב את שמו צדקיהו: (מלכים ב כד, 17)
2. בדברי מי מופיע הביטוי: "שתי כרעים או בדל און"?
התשובה: בדברי עמוס
כֹּה אָמַר ה' בְּאֲשֶׁר יִצִּיל הָרְעָה מִפִּי הָאָרִי שְׁתֵּי כַרְעִים אוֹ בְדֹל אֲזֹן כֹּן יִנְצְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיֹּשְׁבִים בְּשִׁמְרוֹן בְּפֶאת מִטָּה וּבְדַמְשֶׁק עָרֵשׁ: (עמוס ג, 12)
3. למי נאמר: "ונתתי לה את נפשך לשלל על כל המקומות אשר תלך שם"?
התשובה: לברוך בן נריה
וְאֵתָה תִּבְקֹשׁ לָהּ גְדֻלוֹת אֵל תִּבְקֹשׁ כִּי הִנְנִי מֵבִיא רָעָה עַל כָּל בְּשׂוֹר נָאֵם ה' וְנִתַּתִּי לָהּ אֵת נַפְשָׁךְ לְשַׁלַּל עַל כָּל הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר תֵּלֵךְ שָׁם: (ירמיה מה, 5)
4. באיזה חודש הגיע עזרא לירושלים?
התשובה: בחדש החמישי (יתקבל גם: בחודש אב).
וַיָּבֵא יְרוּשָׁלַם בְּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי הִיא שְׁנַת הַשְּׁבִיעִית לְמִלְכָּה: כִּי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא יָסַד הַמַּעֲלָה מִבְּבֶל וּבְאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בָּא אֶל יְרוּשָׁלַם כִּי־אֵלֶיהֶו הַטּוֹבָה עָלָיו: (עזרא ז, 8-9)
5. מה היה מספר "הגותרים מכל מחנה בני קדם"?
התשובה: כחמשת עשר אלף
וְזָבַח וְצִלְמָנֶעַ בְּקֶרֶקֶר וּמַחְנֵיהֶם עִמָּם כַּחֲמִשָּׁת עָשָׂר אֶלֶף כָּל הַגּוֹתְרִים מִכָּל מַחְנֵה בְנֵי קְדָם וְהַנְּפִלִים מֵאָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ שֶׁלֶף חָרָב: (שופטים ח, 10)

מתמודד מס' 7

1. איזו עיר "הייתה עיר גדולה לאלהים"?

התשובה: נינה

ויקום יונה וילך אל נינה כדבר ה' ונינה הייתה עיר גדולה לאלהים מהלך שלשת ימים: (יונה ג, 3)

2. מי ניבא: "ציון שדה תחרש [...] וְהָרַ הַבַּיִת לְבָמוֹת יָעַר"?

התשובה: מִיכָה (הַמּוֹרְשִׁתִּי)

מִיכָה הַמּוֹרְשִׁתִּי הָיָה נָבֵא בִּימֵי חֲזָקֵיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר אֶל כָּל עַם יְהוּדָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת צִיּוֹן שְׂדֵה תַחְרֹשׁ וִירוּשָׁלַיִם עַיִים תִּהְיֶה וְהָרַ הַבַּיִת לְבָמוֹת יָעַר: (ירמיה כו, 18)

3. על מי נאמר: "ויפרץ האיש מאד מאד"?

התשובה: על יעקב

ויפרץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמורים: (בראשית ל, 43)

4. בדברי מי מופיע הביטוי: "גדר פּרץ"?

התשובה: בדברי ישעיה

ויבנו מִמֶּנּוּ חֲרֻבוֹת עוֹלָם מוֹסְדֵי דוֹר וְדוֹר תִּקְוָם וְקָרָא לָהּ גֵּדֵר פְּרִץ מִשִּׁבְבַּת נְתִיבוֹת לְשַׁבָּת: (ישעיה נח, 12)

5. כמה רכבים הותיר דוד להדדעזר מלך צובה?

התשובה: מאה רכב

וַיֵּה דָוִד אֶת הַדָּדְעָזָר בֶּן רַחֵב מֶלֶךְ צוֹבָה בְּלָכְתּוֹ לְהָשִׁיב יָדוֹ בְּנֵהר פְּרָת: וַיִּלְכֹּד דָּוִד מִמֶּנּוּ אֶלֶף וְשֵׁבַע מֵאוֹת פָּרָשִׁים וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי וַיַּעֲקֹר דָּוִד אֶת כָּל הָרֶכֶב וַיֹּתֵר מִמֶּנּוּ מֵאָה רֶכֶב: (שמואל ב ח, 3-4)

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

מתמודד מס' 8

1. מי אמר: "כִּכְחִי אֶז וּכְכֹחִי עָתָה"?

התשובה: כָּלֵב בֶּן יִפְנֶה

עוֹדֵנִי הַיּוֹם חֶזֶק כְּאֲשֶׁר בְּיוֹם שְׁלַח אוֹתִי מִשָּׁה כִּכְחִי אֶז וּכְכֹחִי עָתָה לְמַלְחָמָה וּלְצֹאת וּלְבוֹא:
(יהושע יד, 11)

2. מי נחשבו "כָּמֵר מִדְּלִי וּכְשֹׁחַק מֵאֲזִנִּים"?

התשובה: הגויים

הֵן גּוֹיִם כְּמֵר מִדְּלִי וּכְשֹׁחַק מֵאֲזִנִּים נִחְשְׁבוּ הֵן אֵיִם כְּדָק יִטּוּל: (ישעיה מ, 15)

3. בדברי מי מופיע הביטוי: "חֹמֶר שְׁעָרִים"?

התשובה: בדברי הושע

וְאֶכְרֶה לִּי בַחֲמֹשֶׁה עֶשֶׂר כֶּסֶף וְחֹמֶר שְׁעָרִים וְלִתְּךָ שְׁעָרִים: (הושע ג, 2)

4. מי אמר: "ה' אֱלֹהֶיהָ יִרְצֶה"?

התשובה: אַרְוֵנָה (ה'יבסי)

וַיֹּאמֶר אַרְוֵנָה אֵל דָּוִד יִקַּח וַיַּעַל אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב בְּעֵינָיו רָאָה הַבְּקָר לְעֵלְיָה וְהַמְרֹגִים וּכְלֵי הַבְּקָר
לְעַצְמָם: הַפֶּל נָתַן אַרְוֵנָה הַמֶּלֶךְ לְמֶלֶךְ וַיֹּאמֶר אַרְוֵנָה אֵל הַמֶּלֶךְ ה' אֱלֹהֶיהָ יִרְצֶה: (שמואל ב כד,
22-23)

5. כמה בקר זָבַח שלמה בְּזָבַח הַשְּׁלָמִים ביום חנוכת בית ה'?

התשובה: עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף

וַיִּזְבַּח שְׁלֹמֹה אֶת זָבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר זָבַח לֵה' בְּקָר עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וְצֹאן מֵאָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף
וַיִּחְנְכוּ אֶת בַּיִת ה' הַמֶּלֶךְ וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (מלכים א ח, 63)

ישראל

אשר בק
אתפאר
ישעיה מ"ט ג'

חידון התנ"ך הארצי לנוער תשע"ח

בסימן **70 שנה** למדינת ישראל
בהוקרה ליצחק נבון ז"ל הנשיא החמישי

שלב ג | ראש בראש

- בשלב הזה יענו המתמודדים על שאלות שיישאלו לסירוגין.
- 10 שאלות לכל מתמודד ומתמודדת.
- לפני תחילת השלב - הניקוד יתאפס.
- בכל שאלה - תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות.
- סך הכול ניתן לצבור בשלב הזה עד 20 נקודות.
- בסיום השלב - אם לא תהיה הכרעה, יישאלו שאלות עד להכרעה.
- כל צמד שאלות הוא סיבוב אחד של שאלות לשני מתמודדים/ות.
- הזמן למענה: מידי

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

ראש בראש | ממלכתו

צמד 1 | נביאים

1. איזה נביא היה קרח?

התשובה: אלישע

ויַעַל מִשֶּׁם בֵּית אֵל וְהוּא עָלָה בְּדֶרֶךְ וַנְּעָרִים קָטָנִים יָצְאוּ מִן הָעִיר וַיִּתְקַלְסוּ בוֹ וַיֹּאמְרוּ לוֹ עֲלֵה קֶרַח עָלֶיךָ קֶרַח: (מלכים ב, 23)

2. איזה נביא היה "איש בעל שער"?

התשובה: אליהו

וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ בְּעַל שֵׁעַר וְאָזוּר עוֹר אָזוּר בְּמִתְנָנוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיָה הֲתִשָּׁבֵי הוּא: (מלכים ב, א, 8)

צמד 2 | בקשת מים

1. מי ביקש: "השקיני נא מעט מים כי צמאתי"?

התשובה: סיסרא

וַיֹּאמֶר אֵלָיָה הַשְּׁקִינִי נָא מֵעֵט מַיִם כִּי צָמָאתִי וַתִּפְתַּח אֶת נְאוֹד הַחֶלֶב וַתִּשְׁקֶהוּ וַתִּכְסֶהוּ: (שופטים ד, 19)

2. מי ביקש: "קחי נא לי מעט מים בפלי ואשתה"?

התשובה: אליהו

וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ צָרְפֶתָה וַיָּבֵא אֶל פֶּתַח הָעִיר וְהִנֵּה שָׁם אִשָּׁה אֹלְמָנָה מְקַשֶּׁשֶׁת עֹצִים וַיִּקְרָא אֵלָיָה וַיֹּאמֶר קָחִי נָא לִי מֵעֵט מַיִם בְּפָלִי וְאֶשְׁתֶּה: (מלכים א יז, 10)

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

צמד 3 | שלום

1. מי אמר: "מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום מבשר טוב משמיע ישועה"?
התשובה: ישעיה
מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום מבשר טוב משמיע ישועה אמר לציון מלך
אלה? (ישעיה נב, 7)
2. מי אמר: "גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון [...] ובמקום הזה אתן שלום?"
התשובה: חגי
גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון אמר ה' צבאות ובמקום הזה אתן שלום נאם ה'
צבאות: (חגי ב, 9)

צמד 4 | משפט וצדקה

1. מי אמר: "ויגל כמים משפט וצדקה כנחל איתן"?
התשובה: עמוס
ויגל כמים משפט וצדקה כנחל איתן: (עמוס ה, 24)
2. מי אמר: "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה"?
התשובה: ישעיה
ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה: (ישעיה א, 27)

צמד 5 | קניית מקומות

1. איזה מקום נקנה "בכפרים כסף"?

התשובה: הר שומרון (יתקבל גם: שומרון).

ויקן את ההר שמרון מאת שומר בכפרים כסף ויבן את ההר ויקרא את שם העיר אשר בנה על שם שומר אדני ההר שמרון: (מלכים א טז, 24)

2. איזה מקום נקנה "בכסף שקלים חמשים"?

התשובה: גרן ארונה היבסי

ויאמר המלך אל ארונה לא כי קנו אקנה מאותך במחיר ולא אעלה לה' אלהי עלות חנם ויקן דוד את הגרן ואת הבקר בכסף שקלים חמשים: (שמואל ב כד, 24)

צמד 6 | עמידה לפני מלכים

1. בן כמה היה יוסף בעומדו לפני פרעה?

התשובה: בן שלשים שנה (30)

ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה מלך מצרים ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבר בכל ארץ מצרים: (בראשית מא, 46)

2. בן כמה היה יעקב בעומדו לפני פרעה?

התשובה: שלשים ומאת שנה (130)

ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השנינו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם: (בראשית מז, 9)

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

צמד 7 | מלאך האלוהים

1. מי אמר: "ואדני המלך כמלאך האלהים ועשה הטוב בעיניך?"

התשובה: מפיבֶשֶׁת

ויהי כי בא ירושלים לקראת המלך ויאמר לו המלך למה לא הלכת עמי מפיבֶשֶׁת: ויאמר אדני המלך עבדי רמני כי אמר עבדה אחבשה לי החמור וארפב עליה ואלה את המלך כי פסח עבדה: וירגל בעבדה אל אדני המלך ואדני המלך כמלאך האלהים ועשה הטוב בעיניך: (שמואל ב יט, 28-26)

2. מי אמר: "ידעתי כי טוב אתה בעיני כמלאך אלהים?"

התשובה: אכיש

ויעו אכיש ויאמר אל דוד ידעתי כי טוב אתה בעיני כמלאך אלהים אף שרי פלשתים אמרו לא יעלה עמנו במלחמה: (שמואל א כט, 9)

צמד 8 | נבון (כשמו של הנשיא יצחק נבון)

1. על מי נאמר: "ונבון דבר ואיש תאר?"

התשובה: על דוד

ויעו אחד מהנערים ויאמר הנה ראיתי בן לישי בית הלחמי ידע נגו וגבור חיל ואיש מלחמה ונבון דבר ואיש תאר זה עמו: (שמואל א טז, 18)

2. מי אמר: "יסבבנהו יבוננהו יצרנהו פאישון עינו?"

התשובה: משה (בשירת האזינו)

ימצאהו בארץ מדבר ובתהו ילל ישמן יסבבנהו יבוננהו יצרנהו פאישון עינו: (דברים לב, 10)

צמד 9 | נשיאת תפילה

1. מי אמר: "בְּהִתְעַטֵּף עָלַי נִפְשִׁי אֶת ה' זְכַרְתִּי וַתְּבוֹא אֵלַי תְּפִלַּתִּי אֶל הַיְכָל קִדְשֶׁךָ?"
התשובה: יונה

בְּהִתְעַטֵּף עָלַי נִפְשִׁי אֶת ה' זְכַרְתִּי וַתְּבוֹא אֵלַי תְּפִלַּתִּי אֶל הַיְכָל קִדְשֶׁךָ: (יונה ב, 8)
2. מי אמר: "וְאַתְּנָה אֶת פָּנַי אֶל אֲדֹנָי הָאֱלֹהִים לְבִקֵּשׁ תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים בְּצוּם וְשֶׁק וְאַפְרָ?"
התשובה: דניאל

וְאַתְּנָה אֶת פָּנַי אֶל אֲדֹנָי הָאֱלֹהִים לְבִקֵּשׁ תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים בְּצוּם וְשֶׁק וְאַפְרָ: (דניאל ט, 3)

צמד 10 | ברכות לשבטי ישראל

1. לאיזה בעל חיים נמשל נפתלי בברכת יעקב?
התשובה: לאיילה

נִפְתָּלִי אֵילָה שְׁלַחַה הַנֶּתַן אֲמָרִי שְׁפָר: (בראשית מט, 21)

2. לאיזה בעל חיים נמשל יששכר בברכת יעקב?
התשובה: לחמור

יִשְׁשַׁכָּר חֲמֹר גָּרַם רִבְצָךְ בֵּין הַמְשׁוֹפְתִים: וַיֵּרָא מִגְּנָחָה כִּי טוֹב וְאֵת הָאָרֶץ כִּי נִעְמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ לְסֹבֵל
וַיְהִי לְמָס עֲבָד: (בראשית מט, 14-15)

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

ראש בראש | ממלכתי-דתי

צמד 1 | 70 שנה לישראל

1. לאיזה שופט היו שבועים בָּנִים?

התשובה: גדעון

וּלְגַדְעוֹן הָיוּ שִׁבְעִים בָּנִים יִצְאֵי יָרְכוּ כִּי נָשִׂים רַבּוֹת הָיוּ לוֹ: (שופטים ח, 30)

2. לאיזה מלך היו שבועים בָּנִים?

התשובה: אחאב

וּלְאַחָאָב שִׁבְעִים בָּנִים בְּשִׁמְרוֹן וַיִּכְתֹּב יְהוּא סִפְרִים וַיִּשְׁלַח שִׁמְרוֹן אֶל-שָׂרֵי יִזְרְעֵאל הַזְּקֵנִים וְאֶל-הָאֲמֹנִים אַחָאָב לֵאמֹר: (מלכים ב, י, 1)

צמד 2 | מקור שמן של ערים בישראל

1. מי אמר: "ראשון לציון הנה הנם ולירושלם מבשר אתן?"

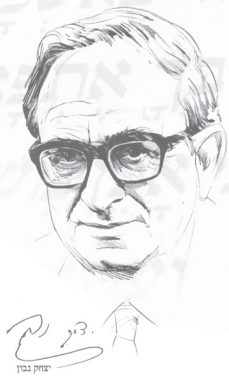
התשובה: ישעיה

ראשון לציון הנה הנם ולירושלם מבשר אתן: (ישעיה מא, 27)

2. מי אמר: "ונתתי לה את פרמיה משם ואת עמק עכור לפתח תקנה?"

התשובה: הושע

וְנָתַתִּי לָהּ אֶת פְּרִמְיָהּ מִשָּׁם וְאֶת עֲמָק עֶכוֹר לְפֶתַח תְּקֵנָה וְעֲנַתָּה שָׁמָּה כִּימִי נְעוּרֶיהָ וְכִיּוֹם עָלוֹתָהּ מֵאֲרָץ מִצְרַיִם: (הושע ב, 17)

צמד 3 | ארץ יהודה

1. על מי נאמר: "ותלכנה בדרך לשוב אל ארץ יהודה?"

התשובה: על נעמי וכלותיה

ותקם היא וכלתיה ותשב משדי מואב כי שמעה בשדה מואב כי פקד ה' את עמו לתת להם לחם: ותצא מן המקום אשר הייתה שמה ושתי כלותיה עמה ותלכנה בדרך לשוב אל ארץ יהודה: (רות א, 6-7)

2. למי נאמר: "חזה לה ברח לה אל ארץ יהודה?"

התשובה: לעמוס

ויאמר אמציה אל עמוס חזה לה ברח לה אל ארץ יהודה ואכל שם לחם ושם תנבא: (עמוס ז, 12)

צמד 4 | חיזוק

1. מי אמר: "קום פי עליה הדבר ואנחנו עמה חזק ועשה?"

התשובה: שכניה בן יחיאל

ויעו שכניה בן יחיאל מבני עילם ויאמר לעזרא אנחנו מעלנו באלהינו ונשוב נשים נכריות מעמי הארץ ועתה יש מקוה לישראל על זאת: [...] קום פי עליה הדבר ואנחנו עמה חזק ועשה: (עזרא י, 2-4)

2. מי אמר: "חזק ואמץ ועשה אל תירא ואל תחת?"

התשובה: דוד

ויאמר דויד לשלמה בנו חזק ואמץ ועשה אל תירא ואל תחת כי ה' אלהים אלהי עמך לא ירפק ולא יעזבך עד לכלות כל מלאכת עבודת בית ה': (דברי הימים א כח, 20)

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

צמד 5 | בנייה

1. מי קרא לעיר בְּשֵׁמוֹ?

התשובה: נֹבַח

וְנֹבַח הִלֵּף וַיִּלְכֹּד אֶת קִנְתָּ וְאֶת בְּנֵי־הָאֵלֹהִים וַיִּקְרָא לָהּ נֹבַח בְּשֵׁמוֹ: (במדבר לב, 42)

2. מי קרא לעיר כְּשֵׁם בְּנוֹ?

התשובה: קַיִן

וַיִּדַע קַיִן אֶת אֲשֵׁתוֹ וַתֵּהָרֵם וַתֵּלֶד אֶת חָנוֹךְ וַיְהִי בְּנֵה עִיר וַיִּקְרָא שֵׁם הָעִיר כְּשֵׁם בְּנוֹ חָנוֹךְ: (בראשית ד, 17)

צמד 6 | נביאים

1. איזה נביא היה מְגַבְעוֹן?

התשובה: חֲנַנְיָה בֶן עֲזַרְיָה

וַיְהִי בַשָּׁנָה הַהִיא בְּרֵאשִׁית מַמְלַכַת צְדָקְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה בַּשָּׁנָה הָרְבַעִית בְּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי אָמַר אֵלַי חֲנַנְיָה בֶן עֲזַרְיָה הַנָּבִיא אֲשֶׁר מְגַבְעוֹן בְּבֵית ה' לְעֵינַי הַכֹּהֲנִים וְכָל הָעָם לֵאמֹר: (ירמיה כח, 1)

2. איזה נביא היה מְקַרְיַת הַיְעָרִים?

התשובה: אֲוִרְיָהוּ בֶן שִׁמְעִיָּהוּ

וְגַם אִישׁ הָיָה מִתְנַבֵּא בְּשֵׁם ה' אֲוִרְיָהוּ בֶן שִׁמְעִיָּהוּ מְקַרְיַת הַיְעָרִים וַיִּנָּבֵא עַל הָעִיר הַזֹּאת וְעַל הָאָרֶץ הַזֹּאת כְּכָל דְּבָרֵי יְרֵמְיָהוּ: (ירמיה כו, 20)

צמד 7 | ביטויים יחודיים

1. מי מזכיר בדבריו את "תִּפְשׁ הַקֶּשֶׁת"?

התשובה: עמוס

וְתִפְשׁ הַקֶּשֶׁת לֹא יַעֲמֵד וְקַל בְּרִגְלָיו לֹא יִמְלֹט וְרֹכֵב הַסּוּס לֹא יִמְלֹט נִפְשׁוֹ: (עמוס ב, 15)

2. מי מזכיר בדבריו את הביטוי: "פִּעְנָן בְּקָר"?

התשובה: הושע

לָכֵן יִהְיוּ פִּעְנָנוּ בְּקָר וְכִטְל מִשְׁכִּים הַלֵּף כְּמוֹץ יִסְעַר מִגֶּרֶן וְכַעֲשׂוֹן מֵאַרְבֶּה: (הושע יג, 3)

צמד 8 | מסעות מלכים זרים לארץ ישראל

1. באיזו שנה למלכות רחבעם עלה שישק על ירושלים?

התשובה: בשנה החמישית

וַיְהִי בַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לַמֶּלֶךְ רַחְבֵּעַם עָלָה שִׁישַׁק מֶלֶךְ מִצְרַיִם עַל יְרוּשָׁלַם: (מלכים א יד, 25)

2. באיזו שנה למלכות נבוכדנאצר עלה נבוזראדן על ירושלים?

התשובה: בשנת תשע עשרה

וּבַחֲדָשׁ הַחֲמִישִׁי בַשָּׁבָעָה לַחֲדָשׁ הַיּוֹם הָיָא שְׁנַת תְּשַׁע עָשָׂרָה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל בָּא נְבוּזַרְאֲדָן רֹב טַבָּחִים עִבְד מֶלֶךְ בָּבֶל יְרוּשָׁלַם: (מלכים ב כה, 8)

חידון התנ"ך הארצי לנוער התשע"ח

צמד 9 | וְיִטֵּב לְבָבְךָ

1. למי נאמר: "קום אֲכַל לֶחֶם וְיִטֵּב לְבָבְךָ"?

התשובה: לאחאב

וַתֹּאמֶר אֵלָיו אֵיזֶבֶל אֲשֶׁתוֹ אַתָּה עֲתָה תַעֲשֶׂה מְלוּכָה עַל יִשְׂרָאֵל קוּם אֲכַל לֶחֶם וְיִטֵּב לְבָבְךָ אָנֹכִי אֲמַן לָךְ אֵת כָּרֶם נְבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי: (מלכים א כא, 7)

2. למי נאמר: "הוֹאֵל נָא וְלִינּוּ וְיִטֵּב לְבָבְךָ"?

התשובה: לאיש הלוי מהר אפרים

וַיָּשָׁבוּ וַיֹּאכְלוּ שְׂנֵיהֶם יַחְדָּו וַיִּשְׁתּוּ וַיֹּאמֶר אַבִּי הַנַּעֲרָה אֶל הָאִישׁ הוֹאֵל נָא וְלִינּוּ וְיִטֵּב לְבָבְךָ: (שופטים יט, 6)

צמד 10 | מִיָּמִים

1. מי מזכיר בדבריו את "מִי שָׁחֹר"?

התשובה: ירמיה

וְעַתָּה מַה לָּךְ לְדַרְדֹּף מִצָּרִים לְשָׁתוֹת מִי שָׁחֹר וּמַה לָּךְ לְדַרְדֹּף אֲשׁוּר לְשָׁתוֹת מִי נָהָר: (ירמיה ב, 18)

2. מי מזכיר בדבריו את "הַמַּיִם הַיִּזְדוֹנִים"?

התשובה: משורר תהילים / דוד

לִי לֵי ה' שִׁהְיֶה לָנוּ בְּקוּם עֲלֵינוּ אֲדָם: אֲזִי חַיִּים בְּלַעֲוֹנוֹ בַּחֲרוֹת אָפָם בָּנוּ: אֲזִי הַמַּיִם שִׁטְפוּנוּ בַּחֲלָה: עָבַר עַל נַפְשֵׁנוּ: אֲזִי עָבַר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם הַיִּזְדוֹנִים: (תהילים קכד, 2-5)